799/08

Den 17. november 2008 blev i sag nr. 72.724:

xxxxx xxxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

Europæiske Rejseforsikring A/S
Frederiksberg Alle 3
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Europæiske Rejseforsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at det anmeldte hændelsesforløb ikke er et ulykkestilfælde i forsikringsbetingelsernes forstand.

Klageren anmeldte den 12/1 2007, at hun på sit arbejde som kundemedarbejder i en bank havde været udsat for et væbnet røveri den 8/4 2002. Af skadeanmeldelse fremgik, at hun også i 1999 havde været udsat for et røveri.

Hændelserne blev tillige anmeldt som arbejdsskader, og af klagerens beskrivelse af hændelsesforløbet omkring røveriet den 8/4 2002 til Arbejdsskadestyrelsen fremgår:

> "Vi var kun 3 på arbejde (ud af 6) 2 kvinder og 1 mand. Jeg var i kassen og min mandlige kollega var til frokost. Min anden kollega sidder ved skrivebordet længst væk (denne kollega er flyttet fra M. pga. mange røverier).
>
> Jeg har en kunde i kassen og kigger op da der kommer endnu en kunde ind. Han stiller sig ved den - virker nervøs - bemærker jeg på hans krops holdning og måden han bevæger sig på. Det får noget i maven til at vende sig. MEN han er jo ikke maskeret siger jeg til mig selv for at berolige mig selv.

Han kommer først helt hen til kassen, da den anden kunde er gået. Han kikker meget intens på mig - jeg spørger: 'Hvad kan jeg så hjælpe dig med'. - Manden bliver mere ond - jeg bemærker at jeg har set ham før, han må være lokal. Han siger så dæmpet og meget ondskabsfuld - 'Dette er et røveri - giv mig alle pengene'. Jeg kigger hurtigt på min kollega nede i hjørnet og hele min krop og hjerne skriger hjælp - jeg er i tvivl om hun opdager der er noget i gang. På den ene side ønsker jeg at hun kigger på mig og virker som om hun ved hvad der sker, så jeg ikke føler mig så alene. På den anden side, vil jeg helst ikke have at netop hende skulle være her da hun jo har haft det så dårligt i M.

Jeg ryster og får åbnet kassen - jeg tænker - Nej - nej - det er ikke rigtigt - hvorfor mig - jeg er jo ikke kasser.

Han siger flere ting som - skynd dig - og store sedler - alt kører som i slow motion - men alligevel hurtigt. Jeg taber pengene da jeg skal give ham dem, og han samler dem op - uden handsker - han har indtil da haft sin hånd i lommen - og truet som om han havde en pistol - jeg når at tænke - har han mon en? - skal jeg gøre noget - men jeg er for bange.

Da han har taget dem alle - kigger han på mig - denne gang mere bedrøvet og siger 'Det er jeg sgu' ked af' - mere roligt - og løber så sin vej. Jeg har trykket flere gange under røveriet - men gør det igen for at være sikker.

Jeg kigger på H. (min kollega) og hun siger 'Det er sgu' ikke sandt' - hun har opfattet at det er et røveri. Jeg løber ud til A. i køkkenet og siger/råber at vi har haft røveri."

Ved skrivelse af 29/11 2006 anerkendte Arbejdsskadestyrelsen skaden som en arbejdsskade, og ved afgørelse af 22/1 2007 blev klageren tilkendt 49.300 kr. som godtgørelse for varigt mén, svarende til et varigt mén på 10 %.

Selskabet indhentede til brug for deres behandling af sagen journaloplysninger fra klagerens egen læge for perioden omkring røverierne. Af journalen fremgår bl.a.:

"05-05-04 K Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
P01 Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
ms: Siden før 1. barns fødsel i 2001 problemer med angst. Har en massiv angst for at dø selv og ligeledes en angst for sine børn og andre familiemedlemmer. Dette præger pt. meget. Under bilkørsel tænker pt. konstant på det og tilrettelægger kørslen. Ofte søvnløs om natten, hvor pt. nærmest 'drømmer' i vågen tilstand (fantaserer mange mærkelige historier). Tilrådes psykolog.
12-08-05 T Psykisk
Psykisk
CN: Bekymret, brug for at tale om videre behandlingsplan. Kontakter MS. 15/8. Indforstået.
15-08-05 K Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
P01 Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
ms: Surmenage. Har stresssymptomer i form af mgl. søvn, græder hele tiden, kan ikke rumme børnene etc. Er startet hos psykolog. Sgml. 2 uger.
25-08-05 T Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
P01 Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
ms: Vir ringer. Pt. har det rigtig skidt. Kan ikke magte arb, endnu. Ny tid 4 dg.

30-08-05 K Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
P01 Angst/nervøs/anspændt/utilstr føl
ms: Har enkelte dage hjemme, hvor det går bedre, men ved tanken om arbejdet hurtigt opblussen af stress/angstsymptomer. Fortæller i dag om enkelte episoder fra banken med røverier. Bliver meget berørt af at fortælle om dette. Har besluttet at raskmelde sig i sin ferie. Tid hos mig lige efter ferien, hvor fortsat sygemelding må tages op."

Selskabet har afvist at yde dækning, og efter klagerens fornyet henvendelse til selskabet, hvor det fastholdt afvisningen, har hun ved sin advokat indbragt sagen for Ankenævnet for Forsikring. Advokaten har i klageskrift af 18/10 2007 anført:

"**PÅSTAND**:
Selskabet tilpligtes at anerkende, at det røveri, som blev begået den 8. april 2002 mod ... Bank Danmark A/S - J. Afd., i forhold til Klageren er et dækningsberettiget ulykkestilfælde under den kollektive heltidsulykkesforsikring med police nr. 019..., som ... Bank Danmark A/S havde tegnet hos Selskabet, og at Selskabet skal udbetale invaliditetserstatning for et varigt mén på 10 %.
...
ANBRINGENDER:
Selskabets begrundelse for at afvise at behandle skaden som et ulykkestilfælde er kun, at der efter det oplyste ingen fysisk kontakt var mellem Klageren og røveren.

Det fremgår imidlertid ganske klart af den juridiske litteratur samt rets - og ankenævnspraksis, at netop et røveri skal behandles som et ulykkestilfælde, også selvom der ikke måtte have været nogen fysisk kontakt mellem sikrede og gerningsmanden/røveren, særligt hvis sikrede har været direkte centrum for begivenheden.

Klageren henviser i den forbindelse til Henning Jønsson & Lisbeth Kjærgaard, 'Dansk Forsikringsret', 8. udgave, side 901, og Ivan Sørensen, 'Den private Syge- og Ulykkesforsikring', 2. omarbejdede udgave, side 92 ff., samt de deri omtalte UfR 1982.585 H og AK 58.092 (2003).

Endvidere kan Klageren - som supplement dertil - henvise til AK 65.896 (2005), der vedrører trusler fra en kunde i en bank, og hvori klageren også fik medhold.

Som det fremgår af sagsfremstillingen, sad Klageren ved kassen, og hun blev truet til at udlevere penge fra denne, jf. herved også Selskabets egen beskrivelse af faktum i dets skrivelse af 25. april 2007 til Nordea Bank Danmark A/S ...

Klageren må altså utvivlsomt anses for at have været direkte centrum for begivenheden, og det gøres på den baggrund gældende, at røveriet i forhold til Klageren er et dækningsberettiget ulykkestilfælde.

Selskabets begrundelse for at afvise at behandle skaden som et ulykkestilfælde ville i øvrigt føre til, at f.eks. en begivenhed, hvor en medarbejder bliver truet af en røver med et dobbeltløbet oversavet jagtgevær, ikke skulle være et dækningsberettiget ulykkestilfælde, medens f.eks. en begivenhed, hvor en medarbejder bliver tildelt et 'puf' af en røver, skulle være et dækningsberettiget ulykkestilfælde.

Endvidere har Selskabet anført, at der skulle være betydelig tvivl om årsagsforbindelsen mellem skaden den 8. april 2002 og de beskrevne gener i Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 2Z. januar 2007.

Som det er fremhævet i sagsfremstillingen, er det imidlertid i Arbejdsskadestyrelsens afgørelse lagt til grund, at Klageren som følge af røveriet den 8. april 2002 udviklede angst, vagtsomhed og energiløshed, og at der er konstateret en posttraumatisk belastningsreaktion med vagtsomhed, søvnbesvær, energiløshed, flashbacks, ekspositionsubehag, dødsangst og øget sårbarhed for 'frontplacering'.

Klageren bestrider på den baggrund, at der skulle være nogen tvivl om årsagsforbindelsen mellem skaden den 8. april 2002 og de beskrevne gener i Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 22. januar 2007.

Endelig tog Selskabet forbehold for forældelse efter forsikringsaftalelovens § 29, men Selskabet har ved e-mail af 4. september 2007 til mig meddelt, at man vurderer, at sagen ikke er forældet, og at man derfor ikke vil gøre forældelse gældende.

Klageren gør (ex tuto) gældende, at Selskabet, idet méngradens størrelse skal fastsættes endeligt af Arbejdsskadestyrelsen, hvis sikrede forlanger det, jf. punkt 9 i forsikringsbetingelserne, må være forpligtet til at følge Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 22. januar 2007 om, at Klagerens mén som følge af skaden er 10 %."

Selskabet har i svarskrivelse af 19/11 2007 anført:

"Arbejdsskadestyrelsen har anerkendt skade efter Lov om sikring mod følger af arbejdsskade § 9, n r. 1)

Den dagældende Lov om sikring mod følger af arbejdsskade indeholder ikke nogen definition af et ulykkestilfælde. Ved tilfælde af væbnet røveri mod for eksempel pengeinstitutter lægges der vægt på, om den pågældende selv har været i fare eller har haft en berettiget opfattelse af at være i fare. For denne gruppe anerkendes derfor normalt psykisk chok hos den eller de, som røveriet er rettet direkte imod - typisk skrankepersonale.[1]

Et gældende forsikringsbetingelser 1000N defineres et ulykkestilfælde i punkt 15:

Ulykkestilfælde er i denne police en tilfældig af den forsikrede vilje uafhængig, pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, der her en påviselig beskadigelse af dette til følge.

Efter det oplyste, er der ingen fysisk kontakt mellem gerningsmanden og sikrede. Sikrede føler sig truet og får siden konstateret psykiske mén.

Der er efter det foreliggende ikke tale om nogen udefrakommende indvirkning på sikredes krop med en påviselig skade af samme som direkte følge. Det er således manglen på fysisk indvirkning på sikredes legeme og det faktum, at der ikke er fysisk påviselig skade på legemet, der gør at definitionen ikke anses for opfyldt.

I vores afgørelse af 25. april 2007 vurderer vi derfor, at gældende betingelsers definition af et ulykkestilfælde ikke er opfyldt, og at vi derfor ikke kan tilbyde godtgørelse for varigt mén i dette tilfælde.

Principperne bag anerkendelse af et ulykkestilfælde under arbejdsskadelovgivningen finder ikke automatisk anvendelse på ulykkesforsikringer, der reguleres efter Forsikringsaftaleloven og de mellem to professionelle parter aftalte forsikringsbetingelser.

Der er tale om to forskellige lovkomplekser med hvert deres udgangspunkt.

Vi skal derfor anføre, at Arbejdsskadestyrelsens anerkendelse af en hændelse som et ulykkestilfælde ikke kan overføres til en privattegnet heltidsulykkesforsikring etableret mellem to professionelle parter.

I klageskriftet anfører forsikringstagers advokat afgørelsen AK 58.092. I den nævnte sag, var der tale om fysisk kontakt mellem gerningsmanden og den forsikrede bankansatte

Modsat kendelsen AK 58.092 findes AK 68.478, hvor en dommerfuldmægtig ikke fik dækning for post traumatisk stress syndrom efter dødstrussel og endelig FED 2000 823 ØLD, hvor psykisk følgeskade efter, at en kvinde følte sig udsat for fare, ikke blev anerkendt, da tilfældet ikke sås at falde ind under ulykkesdefinitionen.

Vi finder ikke at den anførte ankenævns- og domstolspraksis giver grundlag for at pålægge Europæiske at anerkende nærværende røveri som et dækningsberettiget ulykkestilfælde.

Det faktum, at der som forudsætning for anerkendelse af en hændelse som et dækningsberettiget ulykkestilfælde skal være tale om en udefrakommende indvirkning på legemet, er en risikobegrænsningsfaktor.

For at kunne anerkende et røveri som et dækningsberettiget ulykkestilfælde skal den sikrede således have oplevet en overskridelse af sin personlige sfære og dermed være blevet så angrebet også fysisk. Der kræves altså mere af indvirkningen fra gerningsmand/ydre påvirkende faktor, der medfører de psykiske gener, inden en hændelse betragtes som et ulykkestilfælde efter de gældende betingelser.

Vi skal samtidig anføre, at klausulen, som i policen angiver en anden forsikringssum for skader ved voldskriminalitet i arbejdstiden, stadig er underlagt bestemmelserne i forsikringsbetingelserne. Definitionen af et dækningsberettiget ulykkestilfælde skal således være opfyldt også når der er tale om voldskriminalitet i arbejdstiden.

Vi er efterfølgende gjort bekendt med, at ... [banken] efter overenskomsten med Finansforbundet er forpligtet til at udbetale godtgørelse for varigt mén i henhold til Arbejdsskadestyrelsens afgørelse med en forsikringssum svarende til de DKK 2.000.000,00, der er angivet i klausulen.

Til orientering skal vi oplyse, at vi med en anden storkunde i finansbranchen har etableret et lignende forsikringsforhold. Da den pågældende kunde ønskede dækning for medarbejdere, der fik psykiske mén som følge af røverier forøvet i arbejdstiden udstedtes en separat police med individuelle betingelser. Præmien for denne røveripolice blev tariferet efter den på tegningstidspunktet forventede risiko.

Vi har ikke modtaget en tilsvarende anmodning fra ... [banken] og har dermed ikke tariferet præmien for den kollektive heltidsulykkesforsikring efter den udvidede risiko for psykiske mén efter den type af hændelser, der er aftalt i Overenskomsten mellem ... [banken] og Finansforbundet; Hændelser hvor de forsikrede alene bliver truet.

Afslutningsvis skal vi fastholde, at Arbejdsskadestyrelsens anerkendelse af skaden ikke er ensbetydende med, at det er bevist, at hændelsen opstået den 8. april 2002 er den udløsende faktor for de psykiske gener, som sikrede nu oplever.

Der er sket meget i forsikredes liv, siden hun første gang, inden sit første barns fødsel i 2001, oplevede angstsymptomer - og i den mellemliggende periode fra tilfældet i 2002 og til Arbejdsskadestyrelsen afgør sagen den 22. januar 2007.

Da skaden er afvist på formelt grundlag, har vi taget forbehold for manglende årsagsforbindelse. Dersom Ankenævnet finder, at tilfældet skal anerkendes som et ulykkestilfælde, skal vi derfor forbeholde os ret til at undersøge, om der kan bevises årsagsforbindelse mellem røveriet i 2002 og de psykiske gener sikrede efter de lægelige oplysninger i sagen oplever.

Opsummerende skal vi således anføre:

- At vi i dette tilfælde ikke finder at der er tale om udefrakommende indvirkning på sikredes legeme med påviselige skader til følge og at ulykkesdefinitionen således ikke er opfyldt i nærværende skade
- At forsikringsaftalen er indgået mellem to professionelle parter
- At forbehold om at det alene er skader, hvor det alene er tilfælde hvor en udefra kommende indvirkning legemet, som anses som dækningsberettigede ulykkestilfælde er en risikobegrænsning, der er indsat så tarifering af præmie per medarbejder passer med den beregnede risiko
- At den sikrede medarbejder i forbindelse med overenskomst mellem ... [banken] og Finansforbundet har ret til godtgørelse efter Arbejdsskadestyrelsens afgørelse
- At der foreligger hændelser i den sikredes liv både før og efter røveriet i 2002, der sætter spørgsmål ved beviseligheden af årsagsforbindelse mellem den anmeldte skade og de beskrevne psykiske gener.

På dette grundlag skal vi fastholde, at, tilfældet ikke opfylder forsikringsbetingelsernes definition af et ulykkestilfælde og kan derfor ikke tilbyde at behandle skaden under den kollektive heltidsulykkesforsikring."

Parternes efterfølgende indlæg er blevet forelagt nævnet.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Definitioner**
Til brug for denne forsikring defineres nedennævnte ord som følger:
...
- *ulykkestilfælde* er i denne police en tilfældig af den sikredes vilje uafhængig, pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, der har en påviselig beskadigelse af dette til følge."

Nævnet udtaler:
Efter de forsikringsbetingelser, der er gældende for klageren, er det en betingelse, at klageren har været udsat for en legemsbeskadigelse.

Vestre Landsret har i en dom af 4/10 2007 stadfæstet Retten i Viborgs dom af 7/11 2006, hvorefter psykiske følger af et verbalt overgreb ikke kunne anses for en legemsbeskadigelse, der gav ret til erstatning efter en ulykkesforsikring med vilkår svarende til klagerens. Denne dom er indbragt for Højesteret med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Det er nævnet bekendt, at der i mange og formentlig de fleste selskaber er praksis for at udbetale erstatning for psykiske lidelser i tilfælde, hvor den pågældende har været udsat for en konkret fare for personskade, og hvor der er dokumentation for årsagssammenhæng. Dette gælder også ved ulykkesforsikringer med vilkår som klagerens.

Henset til den verserende principielle sag for Højesteret og henset til, at der er behov for en nærmere bevisførelse om den konkrete faresituation, finder nævnet det rettest ikke at afgøre sagen, jf. vedtægternes § 4.

Herefter

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen